

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 4/2019-66

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] zastúpenej advokátskou kanceláriou HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, Centrum Zuckermandel, Žižkova 7803/9, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Ondřej Majer, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II č. k. 57 Er 3023/2017-370 z 8. marca 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDACTED]
o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. júna 2018 doručená sťažnosť spoločnosti [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 57 Er 3023/2017-370 z 8. marca 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou súdneho konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 57 Er 3023/2017 ako povinná v exekučnom konaní o vymoženie uloženej povinnosti voči oprávnenému (ďalej len „oprávnený“). Exekučným titulom v predmetnom konaní je rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho inštitútu Štokholmskej obchodnej komory sp. zn. V007/2008 z 19. decembra 2012 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), pričom jeho vydaním sa stal aj vykonateľným. Rozhodcovským rozsudkom je sťažovateľka oprávnenému zaviazaná na zaplatenie istiny vo výške 12 718 486,00 USD spolu s príslušenstvom, okrem iného v podobe úrokov z omeškania vo výške švédskej úrokovej miery zvýšenej o osem percentuálnych bodov z istiny 12 718 486,00 USD. Súdnemu exekútorovi boli 30. marca 2017 doručené dva návrhy oprávneného na vykonanie exekúcie na základe predmetného rozhodcovského rozsudku, a to návrh na vykonanie exekúcie v časti istiny, ktorému bolo priradené číslo exekučného konania sp. zn. EX 1679/2017 a návrh na vykonanie exekúcie v časti úrokov z omeškania s priradeným číslom sp. zn. EX 1680/2017. Súdny exekútor vydal 6. júla 2017 upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. EX 1680/2017. Proti predmetnému upovedomeniu podala sťažovateľka námietky proti exekúcii a námietky proti trovám exekúcie, o ktorých rozhodol okresný súd napadnutým uznesením tak, že ich zamietol.

3. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že *«predmetom konania na Okresnom súde Bratislava II bol návrh Oprávneného na vydanie poverenia Exekútorovi na vymoženie povinnosti uloženej Rozsudkom Sťažovateľovi v časti príslušenstva v podobe úrokov*

z omeškania z istiny 12.718.486.00 USD. Exekučný titul nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 19.12.2012.

9. Okresný súd Bratislava II, aj napriek skutočnosti, že návrh Oprávneného na vykonanie Exekúcie bol podaný viac ako tri roky po dátume vykonateľnosti rozhodnutia, vydal dňa 22.06.2017 Poverenie na vykonanie exekúcie Exekútorovi, čím porušil § 44 ods. 2 v spojení s § 61b ods. 3 Exekučného poriadku účinného v čase začatia Exekúcie, podľa ktorého: „Ak ide o splnenie povinnosti zaplatiť peňažnú pohľadávku a oprávnený podá návrh na vykonanie exekúcie viac ako tri roky od nadobudnutia vykonateľnosti exekučného titulu, nemožno vykonať exekúciu na vymoženie príslušenstva pohľadávky priznanej exekučným titulom...“.

10. Zákon v znení rozhodnom pre túto vec, teda explicitne a bez akejkoľvek pochybnosti stanovuje, že exekúciu na vymoženie príslušenstva nie je možné vykonať, ak bol návrh na vykonanie exekúcie podaný po uplynutí troch rokov od nadobudnutia vykonateľnosti exekučného titulu. Dôvodom je najmä ochrana dlžníka proti tomu, aby sám niesol náklady, ktoré vznikli aj v dôsledku meškania veriteľa s exekúciou jeho nároku.

... 13. Zásadná je podľa Sťažovateľa otázka prípustnosti argumentácie Okresného súdu Bratislava II, ktorý vyložil pre rozhodnutie zásadné ustanovenie § 61b ods. 3 Exekučného poriadku účinného v čase začatia Exekúcie v rozpore s tým, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné, teda že výkon exekúcie na príslušenstvo pohľadávky je po uplynutí troch rokov od vykonateľnosti exekučného titulu neprípustný bez ohľadu na povahu subjektov. Súd pred jednoznačným znením zákona výslovne uprednostnil znenie všeobecnej časti dôvodovej správy k tomuto predpisu, v ktorej zákonodarca o. i. prezentuje prijaté zmeny ako zamerané na ochranu spotrebiteľov, z čoho Okresný súd Bratislava II zjavne nesprávne vyvodzuje, že sa všetky v tejto novele schválené ustanovenia vzťahujú výlučne na tzv. spotrebiteľský právny vzťah. Okresný súd Bratislava II nesprávne označuje uprednostnenie všeobecného ustanovenia v dôvodovej správe pred výslovným znením zákona za tzv. „teleologický výklad“ (Pritom so skutočným teleologickým výkladom nemá tento arbitrárny postup nič spoločné).».

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd sťažnosť prijal na ďalšie konanie, rozhodol o dočasnom opatrení, odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia okresného súdu do rozhodnutia o ústavnej sťažnosti a rozhodol týmto nálezom:

„- Okresný súd Bratislava II uznesením vydaným v konaní vedenom pod sp. zn. 57Er/3023/2017 zo dňa 8.3.2018, porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie a ochranu vlastníckeho práva garantované čl. 46 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

- Ústavný súd Slovenskej republiky na základe čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ust. § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov zrušuje Uznesenie Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 57Er/3023/2017 - 370 zo dňa 8.3.2018 a zároveň na základe ust. § 56 ods. 3 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

- Okresný súd Bratislava II je povinný podľa ust. § 19 ods. 1 a § 24 ods. 2 zákona č. 114/1993 Z. z. Spravovací a rokovací poriadok Ústavného súdu Slovenskej republiky a podľa ustanovenia § 36 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov a ustanovenia § 10 ods. 1 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v konaní pred ústavným súdom uhradiť trovy právneho zastúpenia právnemu zástupcovi HAVEL & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária vo výške 35.387,85 Eur (2 úkony právnej pomoci á 14.735,73 Eur - príprava a prevzatie právneho zastúpenia + 2x RP á 9,21 Eur + 20 % DPH) do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu Sťažovateľa.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *„ochranu porušeného základného práva v tejto veci neposkytuje iný súd (pretože proti Napadnutému uzneseniu zákon neposkytuje žiadne opravné prostriedky v zmysle § 50 a nasl. Exekučného poriadku)“*. Na základe oznámenia oprávneného v exekučnom konaní doručeného ústavnému súdu 20. augusta 2018 a súčinnosťou s okresným súdom a Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ústavný súd zistil, že 29. júna 2018 podal generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) proti napadnutému uzneseniu dovolanie na základe podnetu sťažovateľky na podanie dovolania generálneho prokurátora zo 4. júna 2018. Konanie o dovolaní generálneho prokurátora je vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 3 CdoGp 1/2018, pričom ku dňu rozhodovania o sťažnosti ešte o ňom nebolo rozhodnuté. Okresnému súdu bol 14. augusta 2018 doručený návrh sťažovateľky na odklad exekúcie, v ktorom dôvodí tým, že *„skutočnosť, že o zákonnosti Napadnutého uznesenia momentálne rozhoduje Najvyšší a súčasne aj Ústavný súd Slovenskej republiky dostatočne osvedčuje,*

že začalo konanie, výsledkom ktorého môže byť skutočnosť spôsobujúca zastavenie exekúcie“.

8. Z princípu subsidiarity ako jedného zo základných pojmových znakov právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ochranu pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii, ale že sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

9. Zistená skutočnosť podania dovolania generálneho prokurátora proti napadnutému rozsudku okresného súdu vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv, ak je zrejmé, že v čase rozhodovania ústavného súdu nie je dovolacie konanie skončené. Sťažnosť musela byť preto odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, bude vo vzťahu k okresnému súdu rozhodovať najvyšší súd ako súd dovolací.

10. Súbežné podanie dovolania a sťažnosti na ústavnom súde navodzuje situáciu, keď uvedený princíp subsidiarity síce vylučuje právomoc ústavného súdu, ale iba v čase do rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní. Aj keď v tomto prípade podal dovolanie generálny prokurátor, v tejto časti platí, že sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ide o obdobnú situáciu ako v prípade využitia inštitútu dovolania podľa § 419 nasl. Civilného sporového poriadku.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 358/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti na ústavnom súde je sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

12. Ústavný súd sa však v daných okolnostiach musel zaoberať aj úvahou, aké dôsledky bude mať pre sťažovateľku prípadné posúdenie dovolania generálneho prokurátora najvyšším súdom ako dovolania neprípustného. Pre tento prípad ústavný súd, majúci na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, konštatuje, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľke lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu okresného súdu.

13. A contrario potom platí, že v prípade vecného posúdenia a rozhodnutia najvyšším súdom o dovolaní bude mať sťažovateľka k dispozícii už iba podanie sťažnosti ústavnému súdu týkajúcej sa tohto rozhodnutia za obvyklých podmienok.

14. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. januára 2019